

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-181/2019

07.01.2019

ALİ MƏHKƏMƏ

**Azərbaycan Respublikası adından
Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin
Mülki Kollegiyasının
QƏRARI**

“07” yanvar 2019-cu il

iş № 2(102)-181/19

Bakı şəhəri

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası
Ali Məhkəmənin hakimləri Rüstəmov Əli Məhəmməd oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Əhmədova Mehparə Tofiq qızı və Nurməmmədov Əhməd Güləhmədoğlundan ibarət tərkibdə, Süleymanova Xuraman Telman qızının katibliyi ilə, iddiaçı X4 və onun vəkili X5, Cavabdeh və vəkili X7 iştirakları ilə

İddiaçı Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 13 iyun 2018-citarixli qətnaməsindənverdiyi kassasiya şikayəti üzrə işə baxaraq,

MÜƏYYƏN ETDİ:

Sumqayıt şəhər Məhkəməsinin 25 iyul 2017-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakim:R.Əsgərova; 2(060)-8620/2017) iddiaçı X2 Cavabdeh qarşı fərdi yaşayış evinə köçürülmə tələbinə dair iddiası təmin edilməmişdir.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 14 noyabr 2017-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakimlər: A.Hüseynov (sədrlik edən və məruzəçi), G.Tağızadə və T.Quliyev; 2(105)-3359/17) iddiaçı X2 apelyasiya şikayəti təmin olunmamış, Sumqayıt şəhər Məhkəməsinin 25 iyul 2017-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 06 mart 2018-ci il tarixli qərarı ilə (hakimlər:V.İbayev (sədrlik edən və məruzəçi), A.Kalbalıyev, Ə.Əliyev; 2(102)-1676/18) iddiaçı X2kassasiya şikayəti qismən təmin edilərək Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 14 noyabr 2017-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilmiş və iş yenidən baxılması üçün həmin apellyasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 13 iyun2018-ci tarixli qətnaməsi ilə (hakimlər: E.Rəhimov (sədrlik edən və məruzəçi), L.Məmmədova, S.Qafari; 2(105)-1905/2018) iddiaçı X1 apellyasiya şikayəti təmin olunmamış, Sumqayıt şəhər Məhkəməsinin 25 iyul 2017-ci il tarixli qətnaməsidəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

İşin halları

İddiaçı X4 Cavabdeh qarşı fərdi yaşayış evinə köçürülmə tələbinə dair iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət etmişdir.

İddiaçı məhkəmə iclasında verdiyi izahatında iddia tələbini müdafiə edərək bildirmişdir ki, cavabdeh Cavabdeh ilə 20.10.2003-cü ildə el adəti ilə ailə həyatı qurmuş, 15.12.2003-cü ildə nikahlarını rəsmiləşdirmişlər. Birgə nikahlarından 31,07.2005-ci il

təvəllüdlü E6, 23.09.2009-cu il təvəllüdlü Ə6 anadan olmuşdur. Cavabdehlə nikahları məhkəmə qaydasında pozulmuşdur. Ailə həyatı qurandan sonra o, cavabdehin yaşadığı Sumqayıt şəhəri, ***** gəlin köçmüşdür. Onlar 2014-cü ildən həmin ərazidə sənədsiz fərdi yaşayış evi inşa etmişlər. Cavabdeh 2014-cü ildə onu uşaqlarla qovaraq evdən çıxarmış, hazırda valideynlərinin yanında yaşayır. Onun cehiz əşyaları, qızilları, şəxsi əşyaları həmin evdə qalmışdır. O istəsə də, əşyalarını ona vermir, dəfələrlə cehiz əşyalarının götürülməsi üçün xəbər göndərmiş, lakin onun başqa yeri olmadığı üçün götürməmişdir. Həmin evin tikintisinə atası da maddi köməklik etmişdir. Sumqayıt şəhəri, ***** sayılı evin həyətinə yerləşən və hazırda Cavabdeh yaşadığı fərdi yaşayış evinə köçürülməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişlər.

Kassasiya şikayətinin dəlilləri

İddiaçı X4 kassasiya şikayətində apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin ləğv edilərək iddia tələbini təmin edilməsi barədə qərar çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Kassasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsi Azərbaycan Respublikası MM-in 11, 27.1, 68, 69, 180, 228-ci maddələrinin, MPM-in 8.1, 14, 14.1, 77, 78, 88-ci maddələrinin tələblərinin pozulması ilə çıxarılmış, işin faktiki halları araşdırılmamış, nəticədə əsassız və qanunsuz qətnamə qəbul edilmişdir.

Tərəflərin izahatları

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iddiaçı X4 və vəkili X5 kassasiya şikayətinin məzmununa uyğun izahat verərək şikayətin təmin edilməsini xahiş etdilər.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında Cavabdeh və vəkili X9 məhkəmə iclasında kassasiya şikayətini qəbul etməyərək şikayətin təmin edilməsinə xahiş etdilər.

Hüquqi məsələlər

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 416-cı maddəsinə əsasən kassasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

Qanunun tələbinə görə kassasiya instansiyası məhkəməsi işin faktiki hallarını araşdırmır, yalnız maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq olunub-olunmamasını yoxlayır. Kassasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən işin faktiki halları yoxlanmasa da, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin maddi və prosessual hüquq normalarını düzgün tətbiq edib-etməməsini yoxlayarkən, hüquqi məsələlərin düzgün qiymətləndirilməsi üçün işin faktiki hallarının nəzərə alınması və onlara istinad olunması vacibdir. Kassasiya instansiyası məhkəməsinin işin müəyyənləşdirilmiş faktiki hallarına istinad etməsi faktiki halların yoxlanılması və araşdırılması hesab olunmamalıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, işin faktiki hallarının prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət edilmədən müəyyən olunması ədalətli məhkəmə araşdırılması hüququnun pozulmasına dəlalət etməklə mübahisə ilə əlaqədar qəbul edilmiş hüquqi akta təsir göstərə bilər.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası qəbul etdiyi qətnaməni gəlidiyi nəticənin maddi hüquqi əsası kimi Azərbaycan Respublikası MM-nin 178.1, 152.1-maddələrinə istinad etməklə onunla əsaslandırılmışdır ki, cavabdehin mübahisəli özbaşına tikiliyə nə istifadə, nə sahiblik, nə də ki, sərəncam hüququ tanınmamışdır, hətta həmin tikiliyə müəyyən vəsait qoyması da öz təsdiqini tapmamışdır. Yəni cavabdeh həm də hazırki tələb üzrə cavab verməli şəxs deyildir.

İş materiallarında olan rəsmi sənədlərə əsasən İddiaçı müxtəlif ünvanlarda yaşaması və qeydiyyatda olması bildirilir. Bununla yanaşı iddiaçının köçürülməsini tələb etdiyi yaşayış sahəsinin kimə məxsus olması bəlli deyildir, yəni özbaşına tikilini inşa etdirmiş qaynana vəfat etmiş, miras əmlakın kim tərəfindən qəbul edilməsi müəyyənləşdirilmişdir.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin gəldiyi nəticə ilə bağlı məhkəmə kollegiyası aşağıdakıların qeyd olunmasını zəruri hesab edir.

İş materiallarında olan Sumqayıt şəhər VVADQ şöbəsi tərəfindən verilmiş 16.08.2005-ci il tarixli, AZ-İ seriyalı ***** sayılı doğum haqqında şəhadətnaməyə əsasən, X12 31.07.2005-ci il tarixdə Cavabdeh ilə X3 birgə nikahından anadan olmuşdur.

Sumqayıt şəhər qeydiyyat şöbəsi tərəfindən verilmiş 27.02.2010-cu il tarixli, AZ-İ seriyalı ***** sayılı doğum haqqında şəhadətnaməyə müvafiq olaraq, X13 23.09.2009-cu il tarixdə Cavabdeh ilə X3 birgə nikahından anadan olmuşdur.

Sumqayıt şəhər qeydiyyat şöbəsi tərəfindən verilmiş 07.05.2015-ci il tarixli, AZ-İ seriyalı ***** sayılı nikahın pozulması haqqında şəhadətnaməyə görə, Cavabdeh ilə X6 arasında nikah pozulmuş, qadına İbrahimova soyadı verilmişdir.

Sumqayıt şəhəri Kimyaçılar qəsəbəsi üzrə 1 sayılı məhəllə komitəsi tərəfindən verilmiş arayışlara əsasən, Cavabdeh Sumqayıt şəhəri, ***** sayılı evin həyatında yerləşən fərdi sənədsiz evdə yaşayır, həmin evdə İddiaçı 15.08.2014-cü il tarixədək yaşamışdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin:

-372.6-ci maddəsinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda isə tam yoxlayır.

-372.7-ci maddəsinə əsasən apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin dəlillərindən asılı olmayaraq, məhkəmənin maddi və prosesual hüquq normalarına riayət etməsini yoxlayır.

-77.1-ci maddəsinə əsasən hər bir tərəf öz tələblərinin və etirazlarının əsası kimi istinad etdiyi halları sübut etməlidir.

-88-ci maddəsinin tələbinə əsasən məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəzsiz, hərtərəfli və tam baxdıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir.

-106.1-ci maddəsinə əsasən işdə iştirak edən şəxslərin iş üçün əhəmiyyətli olan və onlara məlum olan faktlar barədə izahatları iş üzrə toplanmış digər sübutlarla yanaşı yoxlanılmalı və qiymətləndirilməlidir.

-217.3-cü maddəsinə əsasən qətnamə iş üzrə müəyyən edilmiş həqiqi hallara və tərəflərin qarşılıqlı münasibətinə uyğun əsaslandırılmalıdır.

-218.1-ci maddəsinə əsasən qətnamə çıxarıldıqda hakim sübutları qiymətləndirir, iş üçün əhəmiyyətli olan nə kimi halların müəyyən edildiyini, nə kimi halların müəyyən edilmədiyini, tərəflərin hansı hüquqi münasibətdə olmalarını, həmin iş üzrə hansı qanunun tətbiq edilməli olduğunu və iddianın təmin olunub-olunmadığını müəyyən edir.

-220.4-cü maddəsinə əsasən qətnamənin əsaslandırıcı hissəsində işin məhkəmə tərəfindən müəyyən edilən halları, işin halları barədə məhkəmənin əsaslandırıldığı sübutlar və məhkəmənin bu və ya digər sübutları və iclasda iştirak edən şəxslərin istinad etdiyi qanun və hüquqi aktları rədd etmək üçün gətirdiyi dəlillər, habelə məhkəmənin qətnamə çıxararkən rəhbər tutduğu qanunlar və normativ hüquqi aktlar göstərilməlidir.

“S8 şikayəti ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Mülki İşlər Üzrə Məhkəmə Kollegiyasının 28 dekabr 2004-cü il tarixli qərarının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair” Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun 31 may 2006-cı il tarixli qərarında da şərh olunmuşdur ki, məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəzsiz, hərtərəfli və tam baxdıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir. Məhkəmənin qətnaməsi qanuni və əsaslı olmalıdır. Qətnamə işin baxılması və həll

olunması zamanı qüvvədə olan maddi və prosessual hüquq normalarına uyğun çıxarılmalıdır (MPM-nin 81, 88, 217.1 və 218.1-ci maddələri).

Mülki prosessual qanunvericiliyin göstərilən müddəalarına əsasən məhkəmə, özü tərəfindən müəyyən olunmuş işin hallarını və qənaətini formalaşdıran sübutları, bu və ya digər sübutları rədd etmək üçün istinad etdiyi dəlilləri və rəhbər tutduğu qanunları qətnamədə göstərməklə onu hüquqi cəhətdən əsaslandırılmalıdır. Məhkəmə sübutları sadalamaqla kifayətlənməməli, hər bir sübutun, o cümlədən şahid ifadələrinin məzmunu qətnamədə şərh edilməli, sübutlar əlaqələndirməli, araşdırılan sübutların qəbul edilib-edilməməsinin səbəbləri aydın əsaslandırılmalıdır.

İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyanın 6-cı maddəsinin tələbləri baxımından məhkəmə tərəfindən mübahisəyə hüquqi qiymət verilərək ilk növbədə sözü gedən müxtəlif maraqlar bütünlüklə aydınlaşdırılmalıdır. Nəzərə alınmalıdır ki, konvensiyanın məqsədi “ praktiki və səmərəli “ hüquqları təmin və müdafiə etməkdən ibarətdir. Ədalətsizliyə yol verilməməsi üçün ilk növbədə mübahisənin mahiyyətinə diqqət yetirilməli, şikayət edilən məsələnin reallıqları və sair hallar tam, hər tərəfli və obyektiv araşdırılmalıdır.

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin qərarlarında qeyd edilmişdir ki, milli məhkəmələr tərəfindən öz qərarlarını əsaslandırmaq tələbinə əməl olunmaması ədalətli məhkəmə araşdırması zamanı tərəflərin mövqələrinin bərabərlik prinsipi gözlənilməklə dinlənilməsinin sübuta yetirilməməsi ilə nəticələnir; ərizəçinin dəlillərinin apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən rədd edildiyi və ya sadəcə nəzərə alınmadığı aydın olmadığından, məhkəmə tərəfindən belə dəlillərin rədd edilməsinə dair nəticənin əsaslandırılmamasına dəlalət edir. (Hiro Balani İspaniyaya qarşı iş üzrə 9 dekabr 1994-cü il tarixli Qərar; Kuznetsov və digərləri Rusiyaya qarşı iş üzrə 21 yanvar 2007-ci il tarixli Qərar).

Hazırkı iş üzrə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin 06 mart 2018-ci il tarixli qərarında qeyd edildiyi kimi iş materiallarından görünür ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi belə qənaətə gəlmişdir ki, tərəflər 2003-cü ildə ailə qurduqdan sonra ilkin olaraq Sumqayıt şəhəri, ***** yaşamış, 2007-ci ildən isə həmin ərazidə birgə tikişdikləri sənədsiz fərdi yaşayış evinə köçüblər, iddiaçı və uşaqları 2014-cü ilədək cavabdehlə birlikdə həmin evdə yaşamışdır. Göstərilənlər iş materiallarında olan 02.05.2017-ci il tarixli Kimyaçılar qəsəbəsi üzrə 1 sayılı Məhəllə Komitəsinin möhürü ilə təsdiq olunmuş aktda öz əksini tapmışdır.

Tərəflər birlikdə həmin yaşayış evi üzərində mülkiyyət hüququnun əldə edilməsi üçün vacib olan üç elementdən ikisini, yəni sahiblik və istifadə hüququnu əldə etmişlər. Mülkiyyət hüququnun əldə edilməsi üçün isə həmin tikilinin daşınmaz əmlakın dövlət reyestri xidmətində qeydə alınması tələb olunur. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 178.2-ci maddəsinə əsasən yeni yaranmış daşınmaz əmlaka mülkiyyət hüququ onun daşınmaz əmlakın dövlət reyestri xidmətində qeydə alındığı andan əmələ gəlir. Həmin yaşayış evinin daşınmaz əmlakın dövlət reyestri xidmətində qeydə alınmaması isə tərəflərin həmin tikiliyə olan sahiblik və istifadə hüquqlarını həyata keçirmək imkanını istisna etmir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 152.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuşdur ki, mülkiyyət hüququ subyektin ona mənsub əmlaka (əşyaya) öz istədiyini kimi sahib olmaq, ondan istifadə etmək və ona dair sərəncam vermək üzrə dövlət tərəfindən tanınan və qorunan hüquqdur. Qanunverici sahiblik, istifadə və sərəncam hüququnun mahiyyətini açıqlayaraq, qeyd etmişdir ki, sahiblik hüququ əmlaka (əşyaya) faktiki sahibliyi həyata keçirməyin, istifadə hüququ əmlakdan (əşyadan) istifadənin fayda, gəlir, artım, bəhər, törəmə və başqa formaları nəzərə alınmaqla, onun faydalı təbii xassələrini hasil etməyin, habelə ondan fayda götürməyin, sərəncam hüququ isə əmlakın (əşyanın) hüquqi müqəddəratını təyin etməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanındır. Göründüyü kimi, mülki qanunvericilik sərəncam hüququnun əldə olunmamasına görə yalnız əmlakın (əşyanın) hüquqi müqəddəratını təyin etmə imkanını məhdudlaşdırır və bu hüququn olmaması digər iki hüququn, yəni sahiblik və istifadə hüququnun, həyata keçirilməsini istisna etmir.

Tərəflərin yaşayış evini birlikdə, birgə vəsaitləri hesabına tikmələri onu ehtimal etməyə əsas verir ki, həmin tikili üzərində tərəflər hər ikisi bərabər hüquqlara malikdirlər. Onların hər ikisinin həmin yaşayış evi üzərində bərabər hüquqlara malik olma ehtimalı nəzərə alındıqda, həmin yaşayış sahəsindən birinin istifadə etməsi, digərinə isə maneçilik yaradılması Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası ilə təsbit edilmiş bərabərlik hüququ və insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının müdafiəsi prinsiplərinin pozulması deməkdir. Belə ki, həmin prinsiplərə görə, hamı qanun və məhkəmə qarşısında bərabərdir. Hər kəsin qanunla qadağan olunmayan üsul və vasitələrlə öz hüquqlarını və azadlıqlarını müdafiə etmək hüququ vardır. Dövlət hər kəsin hüquqlarını və azadlıqlarının müdafiəsinə təminat verir.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin fərdi yaşayış evinə köçürülmə barədə iddianın rədd edilməsi barədə qətaməsini dəyişdirmədən saxlayarkən həmin prinsipləri nəzərə almamış və eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 8-ci maddəsində təsbit edilmiş qanun və məhkəmə qarşısında bərabərlik prinsipini də pozmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 43-cü maddəsinin I bəndinə əsasən heç kəs yaşadığı mənşədən qanunsuz məhrum edilə bilməz.

İddiaçı iddia ərizəsində və izahatlarında qeyd etdiyi kimi kasassiya şikayətində də göstərmişdir ki, "cavabdehlə ailə həyatı qurandan sonra o, cavabdehin yaşadığı Sumqayıt şəhəri, ***** gəlin köçmüş, sonradan yataqxananın qarşısında olan torpaq sahəsində fərdi yaşayış evi tikmək qərarına gəlmişlər. Bu məqsədlə həmin ərazidə öz şəxsi vəsaitləri hesabına ev tikməyə başlamış və yaşadığı yataqxananı da 4000 manata sataraq həmin tikiliyə qapı, pəncərə qoymuşlar. Lakin pul vəsaiti çatmadığı üçün o, məcburiyyət qarşısında qalaraq öz adına «xxxx» ASC-dən 1200 manat məbləğində kredit götürməklə həmin tikilidə əlavə yardımçı sahələrin də tikintisini başa çatdırmışlar. 2007-ci ildən 2014-cü ilədək o, uşaqları ilə bu evdə yaşamış, lakin cavabdeh ona bu evdə yaşamağa imkan verməmiş, hər gün onu döyüb söyərək uşaqlarının gözü qarşısında işgəncələr vermiş, son nəticədə isə o 30.04.2014-cü ildə onu uşaqları ilə birlikdə bu evdən qovub çıxardı və bir daha evə buraxmadı, mənə hədə-qorxu gələrək bildirdi ki, bir daha bu evə gəlsəm, mənə tikə-tikə doğrayacaqdır. Mən həmin vaxtdan uşaqlarımla qohum-taşıların evlərində müvəqqəti sığınacaq tapmaq məcburiyyətində qalmışam. Özümə və uşaqlarıma məxsus olan bütün əşyalarım, cehizlərim, şəxsi əşyalarım, qızillarımla həmin evdə qalmış, dəfələrlə cavabdehdən şəxsi əşyalarımı və qızillarımla istəsəmdə mənə verməmişdir."

İddiaçının cavabdeh tərəfindən qeyd olunan özbaşına tikilidən çıxarılması iddiaçının izahatlarından əlavə iş üzrə toplanmış digər sübutlarla, o cümlədən cavabdehin izahatı ilə də təsdiq olunur.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin:

- 50.1-ci maddəsinə əsasən prosesdə tərəflər iddiaçı və cavabdeh hesab edirlər. Fiziki və hüquqi şəxslər, vəzifəli şəxslər, dövlət orqanları və başqa orqanlar iddiaçı və ya cavabdeh qismində çıxış edə bilirlər.

- 50.2 -ci maddəsinə görə özünün və ya başqasının mənafeyi naminə iddia qaldırmış fiziki və hüquqi şəxslər, habelə dövlət idarə və təşkilatlarının və ya təsisçisi dövlət və ya dövlət idarəsi, yaxud təşkilatı olan hüquqi şəxslərin müvafiq müraciəti olduğu hallarda dövlət mənafehinin müdafiəsi üçün iddia qaldırmış prokuror iddiaçılar hesab edirlər.

- 50.3-cü maddəsinin tələbinə əsasən iddia tələbinin yönəldiyi fiziki və hüquqi şəxslər cavabdeh hesab olunurlar.

Cavabdeh tərəfindən iddiaçı azyaşlı uşaqları ilə mübahisəli tikilidən çıxarıldığına görə sonuncu cavabdehə qarşı qeyd olunan iddia tələbini irəli sürmüşdür.

Buna baxmayaraq apellyasiya qaydasında işə baxan məhkəməsi kollegiyası əsassız olaraq belə hesab etmişdir ki, Cavabdeh iddiaçının hazırkı tələbi üzrə cavab verməli şəxs deyildir.

Digər tərəfdən miras əmlakın anlayışı verilmiş Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 1151.1-ci maddəsinə əsasən mirasa (miras əmlaka) miras qoyanın öldüyü

məqamadək malik olduğu əmlak hüquqlarının (miras aktivi) və vəzifələrin (miras passivi) toplusu daxildir.

Mübahisəli tikili özbaşına tikili olduğuna görə miras əmlak sayıla bilmədiyi halda və apellyasiya instansiyası məhkəməsi özü də qeyd olunan tikilinin özbaşına tikili olduğunu müəyyən etdiyi halda, eyni zamanda qəbul etdiyi qətnamədə əsassız olaraq həmin özbaşına tikilini həm də miras əmlak hesab edərək belə bir ziddiyətli nəticəyə gəlmişdir ki, “özbaşına tikilini inşa etdirmiş qaynana vəfat etmiş, miras əmlakın kim tərəflərdən qəbul edilməsi müəyyənləşdirilməmişdir.”

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 418.1-ci maddəsinə əsasən maddi və prosesual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və qərardadının ləğv edilməsi üçün əsasdır.

İşin şərh olunan hallarını müzakirə edərək məhkəmə kollegiyası nəticəyə gəlir ki, kassasiya şikayəti qismən təmin olunmalı, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosesual hüquq normaları pozulduğuna görə qətnamə ləğv edilərək iş yeni apellyasiya baxışına göndərməlidir.

Göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki-Prosesual Məcəllənin 416-419-cu maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

Q Ə R A R A L D İ :

Kassasiya şikayəti qismən təmin olunsun.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının bu iş üzrə 13 iyun 2018-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilsin. İş yenidən baxılması üçün Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinə göndərilsin.

Sədrlik edən:

Əli Rüstəmov

Hakimlər:

Mehparə

Əhmədova

Əhməd

Nurməmmədov